

ревяща рѣка, която се хвърля отъ хиляденъ метровъ падъ и нейния тѣтнежъ да разтрѣсва изъ основи планината, така и тукъ, снарядитѣ падатъ като бурна градушка, прѣскаатъ се и изравняватъ окопи, зариватъ ходове, теленитѣ мрежи, изпокжсватъ и захвърлятъ на десетина метри коловетѣ имъ и когато се ударятъ въ гранитнитѣ скали и не могатъ да ги разрушатъ, прѣскаатъ се на хиляди парчета, които хвърчатъ съ свистение и пилѣятъ смъртъ... Цѣлия полкъ е изложенъ на изтрѣбление. Защитницитѣ се свиватъ въ изринатитѣ окопи и чакатъ да бждатъ разкжсани, както сж вече разкжсани тѣхнитѣ другари и мѣсата имъ разпилѣни по скалитѣ и размѣсени съ ледъ и прѣстъ.

Наистина, може човѣкъ да полудѣе отъ тоя невъобразимъ ужасъ. Идватъ моменти, когато азъ губя представа за всичко това, което става около менъ. За какво сме тукъ? . . . Защо се избиваме? Тѣ, които ни нападатъ, защо докато бѣше време не се споразумѣха съ насъ, за да не се преживѣва тая ужасна трагедия! . . . Тукъ всрѣдъ облацитѣ, двама родни братя, които и по езикъ и по вѣра сж толкова близки, сж се счепкали за гушитѣ и се борятъ на животъ и на смъртъ . . . Защо е тая проклета сръбска алчностъ за бѣлгарски земи, за владение на чужди на тѣхния манталитетъ народи . . . Не разбраха ли, че тѣ не могатъ да владѣятъ бѣлгари . . . Вѣкове се е насаждала умраза въ душитѣ ни . . . Тѣхнитѣ жертви, които даватъ ще могатъ да населятъ две области като Македония . . . защо помагатъ на разрушението и изтрѣблението? . . . Мжка отъ милостъ за прогиналитѣ герои за сѣда въ душата ми и азъ искамъ да заридая и моята скръбъ и печаль да се излѣе въ това ридание, въ което да заглуша кикотенето на смъртъта. Ето я, тя е развихрила напоени съ отрова покривала, развѣва ги по гордия Каймакъ-Чаланъ и взема хиляди невинни жертви.

Почвамъ да губя представа за всичко онова, което става около менъ. Извършвамъ всичко като въ сънъ. Намирамъ се невѣмъ въ нѣкакво подземие, надъ което непрекжснато минаватъ хиляди товарни влакове. Усѣщамъ главата си натежала и азъ почвамъ да я пипамъ дали не е се разрасла въ грамадни размѣри. . . Може би, мозъкътъ нѣма да може така бърже да се разрасте, за да